

Legal Development of Fundraising Control Measures: Under the Fundraising Control Act, B.E. 2487

Waraluck Kaewsuphan

Sripatum University, Thailand

E-mail: k.waraluk@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-7264-9093>

Received 06/12/2024

Revised 09/12/2024

Accepted 20/01/2025

Abstract

Background and Aims: To guarantee accountability and transparency in monetary contributions and to stop fraud and abuse, the legal development of fundraising control measures is essential. To protect donors, adhere to legal requirements, and maintain public confidence in political and nonprofit organizations, these regulations govern fundraising activities. This research aims to study and analyze the legal issues related to fundraising, focusing on the legal principles, concepts, and theories surrounding the regulation of fundraising, particularly the Fundraising Control Act, BE 2487, which has been in force for an extended period.

Methodology: This study is a research study of related documents, including concepts, and related theories, including the text of the Fundraising Control Act B.E. 2487.

Results: it is deemed necessary to propose improvements to the law as follows: (1) the definition of fundraising should be amended, as the current definition does not cover contemporary circumstances. (2) Regarding the actions of government officials, there is currently no legal authority to comprehensively inspect, regulate, or supervise fundraising activities. (3) The enforcement of the Fundraising Control Act, BE 2487, still lacks clear provisions on the regulations for fundraising in public spaces, which remain insufficient. A comparison with the laws of the United Kingdom and the Republic of Korea reveals that Thailand's laws do not address advertising in various forms, nor do they provide for comprehensive control, monitoring, and post-approval state measures related to fundraising activities. Therefore, there is a need for amendments to ensure the provisions are more comprehensive and effective. (4) Section 9 of the Fundraising Control Act, BE 2487, does not include provisions for the storage of documents or evidence related to fundraising, nor does it address the need for accounting or reporting of financial records, including methods and time frames for reporting. Additionally, there is no stipulation regarding the maximum amount for fundraising. A more

detailed comparative analysis of this issue is necessary. And (5) the facilitation of licensees may not be fully aligned with the current context, as the law does not specify timeframes for approvals, permits, or submission of documents to rectify incomplete evidence required for submission. The absence of such provisions contradicts the principle of facilitating the public under the Administrative Process Act of 2015. In addition, amending this law could further include provisions to regulate and monitor fundraising activities, ensuring transparency and the ability to audit fundraising efforts, thereby fulfilling the original objectives of the Fundraising Control Act.

Conclusion: The Fundraising Control Act needs to be changed to fix its current issues and align it with contemporary fundraising methods and international standards. These modifications will achieve the objectives of the law and align it with current administrative and societal demands by enhancing accountability, transparency, and regulatory oversight.

Keywords: Fundraising, Regulation of Fundraising

การพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมการเรียไ้ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ พุทธศักราช 2487

วรลักษณ์ แก้วสุพรรณ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: เพื่อให้แน่ใจว่ามีการรับผิดชอบและโปร่งใสในการบริจาคเงิน และเพื่อหยุดยั้งการฉ้อโกง และการทุจริต การพัฒนากฎหมายในการควบคุมการระดมทุนจึงมีความจำเป็น เพื่อปกป้องผู้บริจาค ปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมาย และรักษาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อองค์กรทางการเมืองและองค์กรไม่แสวงหากำไร ข้อบังคับเหล่านี้จึงควบคุมกิจกรรมการระดมทุน ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาทางกฎหมายจากการเรียไ้ โดยศึกษาถึงหลักกฎหมาย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการควบคุมการเรียไ้ และพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ พุทธศักราช 2487 ซึ่งมีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานานแล้ว

ระเบียบวิธีการศึกษา: การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตัวบทของกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ พุทธศักราช 2487

ผลการวิจัย: ผลการวิจัยพบว่าแนวทางในการปรับปรุงกฎหมาย ได้แก่ (1) ควรมีการแก้ไขบทนิยามของการเรียไ้ ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงสถานการณ์ปัจจุบัน (2) สำหรับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งยังไม่มีกฎหมายอำนาจในการเข้าไปตรวจสอบ กำกับ ดูแล ได้อย่างทั่วถึง (3) การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ พุทธศักราช 2487 เห็นว่า ยังคงมีการบัญญัติในเรื่องของการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเรียไ้ในพื้นที่สาธารณะเอาไว้ยังไม่ครอบคลุม เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายอังกฤษและกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ในกรณีของประเทศไทยนั้น ยังไม่มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมไปถึงการโฆษณา ในรูปแบบต่าง ๆ ไปจนถึงการควบคุมตรวจสอบ และมาตรการของรัฐภายหลังการทำการอนุญาตให้กระทำการเรียไ้ จึงจำเป็นต้องแก้ไขบทบัญญัติครอบคลุมการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (4) บทบัญญัติมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ของประเทศไทย พุทธศักราช 2487 ยังไม่มีการบัญญัติไว้ถึงวิธีการเก็บรักษาเอกสารหรือหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียไ้ไว้ รวมถึงในประเด็นของการจัดทำบัญชีหรือการรายงานบัญชีทรัพย์สิน ในเรื่องวิธีการ หรือกำหนดกรอบระยะเวลา รวมถึงการกำหนดยอดเงินขั้นสูงสุดของการเรียไ้ไว้ด้วย จึงควรมีการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพิ่มเติมในประเด็นนี้ และ (5) ในส่วนของการอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับใบอนุญาตอาจจะยังไม่เหมาะสมตามสถานการณ์ เช่น กฎหมายมิได้กำหนดระยะเวลาการอนุมัติ การอนุญาต และการยื่นเอกสารหลักฐานเพื่อแก้ไขความสมบูรณ์ของหลักฐานที่จำเป็นต่อการยื่น เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดระยะเวลาที่ให้อำนาจตามกฎหมายไว้ ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ นอกจากนั้นการแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ อาจเพิ่มเติมบทกฎหมายให้ครอบคลุมถึงการควบคุม ตรวจสอบการเรียไ้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสต่อการเรียไ้และสามารถตรวจสอบการเรียไ้ได้ ซึ่งต้องนำไปใช้ให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียไ้ตามพระราชบัญญัตินี้ พ.ศ. 2558

สรุปผล: จำเป็นต้องแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไรเพื่อแก้ไขปัญหปัจจุบันและปรับให้สอดคล้องกับวิธีการเรียไรร่วมสมัยและมาตรฐานสากล การแก้ไขเหล่านี้จะบรรลุดัตุประสงค์ของกฎหมายและปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของฝ่ายบริหารและสังคมในปัจจุบันโดยเพิ่มความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และการกำกับดูแลตามกฎระเบียบ

คำสำคัญ: การเรียไร; การควบคุมการเรียไร

บทนำ

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันการเรียไรได้สร้างความเดือดร้อนรำคาญ ความเสียหายให้กับประชาชนและสังคม สืบเนื่องจากกฎหมายที่ควบคุมการเรียไรตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 ออกใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน และได้บัญญัติเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมการเรียไรไว้ทั้งสิ้น 21 มาตรา โดยไม่ได้มีการจัดหมวดหมู่ให้เกิดความชัดเจน และในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป กฎหมายยังไม่ครอบคลุมถึงมาตรการการกำกับดูแล และติดตาม ภายหลังจากผู้เรียไร ได้รับอนุญาตให้เรียไรอย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้ว จึงเป็นช่องว่างให้ผู้ทำการเรียไรกระทำความผิดต่อตัวบทกฎหมาย หรือไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ได้ขออนุญาตทำการเรียไรไว้ หรือโดยไม่มีการรายงานผลการดำเนินการภายหลังจากการเรียไรแล้วเสร็จ หรือครบกำหนดระยะเวลา อันส่งผลให้การรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนไม่เกิดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สภาพของกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในขณะนี้ ไม่เป็นการเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเรียไร จึงเป็นเหตุให้มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ดังกล่าว (สุภาภรณ์ วงศ์กรเชาวลิต. 2560; สุวิมล กลิ่นแจ่ม. 2559).

การจะศึกษาวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเรียไรนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการศึกษาในหลากหลายแง่มุมทั้งกฎหมายในประเทศไทย และกฎหมายต่างประเทศ โดยการศึกษาจะพิจารณากฎหมายในแง่มุมต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการวิเคราะห์ปัญหาข้อเท็จจริง ปัญหาข้อกฎหมายที่เกิดขึ้น รวมไปถึงการเปรียบเทียบในมาตรการทางกฎหมายและวิธีการในการแก้ไขปัญหา (อุดมศักดิ์ เย็นใส. 2554; อาภรณ์ แสงใสแก้ว. 2556) ในกรณีของการเรียไร ในกฎหมายต่างประเทศนั้น มีบทบัญญัติที่เห็นควรต้องนำมาศึกษาเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายในประเทศไทย (พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487) โดยกฎหมายต่างประเทศที่นำมาศึกษานั้นมาจาก 4 ประเทศ อันได้แก่ ประเทศอังกฤษ สาธารณรัฐฟินแลนด์ มลรัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐเกาหลีใต้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่า การที่นำพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 มาวิเคราะห์ร่วมกันกับกฎหมายของต่างประเทศ จะทำให้ทราบถึงช่องว่างของกฎหมาย เพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายไทยในอนาคต เพื่อการควบคุมตรวจสอบที่รัดกุมและโปร่งใสมยิ่งขึ้น อันจะเป็นการลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในอนาคตของประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและอธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของการเรียไรในสังคมไทย เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการเรียไรในกรณีการกำกับ ดูแล และติดตามภายหลังการอนุญาตให้ทำการเรียไร
2. เพื่อค้นคว้าความหมาย แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการควบคุมการเรียไร และพิจารณามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเรียไรประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาวาดด้วยการควบคุมเรียไรและเพิ่มมาตรการอื่น ๆ เพื่อให้มีมาตรการในการกำกับ ดูแล และติดตามภายหลังการอนุญาตให้ทำการเรียไร

การทบทวนวรรณกรรม

หลักสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดกรอบการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างครอบคลุม ซึ่งสะท้อนถึงหลักการประชาธิปไตย ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักนิติธรรม โดยมีบทบัญญัติสำคัญได้แก่ การรับประกันเสรีภาพส่วนบุคคล ความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย และการคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุผล เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือสถานะทางสังคม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27) เสรีภาพในการพูด การชุมนุมโดยสงบ และการสมาคมยังได้รับการคุ้มครองอย่างชัดเจน โดยอนุญาตให้บุคคลสามารถแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองหรือทางสังคมได้โดยไม่ต้องกลัวการแก้แค้น (มาตรา 34-37) สิทธิเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมสังคมที่เปิดกว้างและสร้างความมั่นใจว่าพลเมืองทุกคนสามารถมีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนาประเทศได้

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญยังรับรองสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารประเทศ รวมถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ การยื่นคำร้องต่อหน่วยงานของรัฐ และการเข้าร่วมประชามติ (มาตรา 41, 58) นอกจากนี้ กฎหมายดังกล่าวยังกำหนดกลไกสำหรับคุ้มครองกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ โดยรับรองการเข้าถึงสวัสดิการ การศึกษา และบริการดูแลสุขภาพ (มาตรา 71) อย่างไรก็ตาม สิทธิและเสรีภาพเหล่านี้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดบางประการ โดยหลักแล้วเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 25 แม้ว่าข้อจำกัดเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างสมดุลระหว่างเสรีภาพส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวม แต่ก็ทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับศักยภาพในการใช้ในทางที่ผิดหรือเกินขอบเขต ประเทศไทยตั้งเป้าที่จะส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคมและความเท่าเทียมกันโดยยึดตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยการกำหนดสิทธิตามรัฐธรรมนูญเหล่านี้

หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม

หลักนิติธรรมเป็นหลักการพื้นฐานในระบบกฎหมายและประชาธิปไตย ซึ่งรับรองว่าบุคคลและสถาบันทั้งหมด รวมทั้งรัฐบาล จะต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย หลักนิติธรรมมีรากฐานมาจากผลงานของนักปรัชญาทางกฎหมาย

เช่น อริสโตเติลและไฉซี โดยส่งเสริมความเท่าเทียมกันต่อหน้ากฎหมาย ความแน่นอนทางกฎหมาย และการคุ้มครองสิทธิพื้นฐาน ตามที่ Dicey (1885) กล่าวว่า หลักนิติธรรมเน้นหลักการสำคัญสามประการ ได้แก่ การไม่มีอำนาจตามอำเภอใจ ความเท่าเทียมกันของบุคคลทั้งหมดภายใต้กฎหมาย และความสำคัญของกฎหมายทั่วไปในการปกป้องเสรีภาพส่วนบุคคล หลักการนี้รับรองว่ากฎหมายจะถูกสร้างขึ้นผ่านกระบวนการประชาธิปไตย นำไปใช้โดยยุติธรรม และบังคับใช้โดยระบบตุลาการที่เป็นอิสระ ป้องกันการใช้อำนาจในทางที่ผิด และส่งเสริมความไว้วางใจของสังคมในการปกครอง

การประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติของหลักนิติธรรมเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกรอบกฎหมายที่โปร่งใส ระบบตุลาการที่เข้าถึงได้ และกลไกสำหรับความรับผิดชอบ หลักนิติธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดการพัฒนาเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางสังคม และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (Tamanaha, 2004) อย่างไรก็ตาม ความท้าทายต่างๆ เช่น การทุจริต สถาบันที่อ่อนแอ และการแทรกแซงทางการเมืองสามารถบั่นทอนประสิทธิภาพของหลักนิติธรรมได้ นอกจากนี้ บริบทระดับโลกยังพบปัญหาในการตีความหลักนิติธรรมในประเพณีทางกฎหมายและระบอบการเมืองที่แตกต่างกัน ซึ่งบางครั้งนำไปสู่การใช้หลักนิติธรรมอย่างเลือกปฏิบัติหรือไม่สอดคล้องกัน แม้จะมีความท้าทายเหล่านี้ การยึดมั่นในหลักนิติธรรมก็ยังคงเป็นส่วนสำคัญในการบรรลุความยุติธรรมและความเป็นธรรม เนื่องจากหลักนิติธรรมไม่เพียงแต่ควบคุมระเบียบสังคมเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นเครื่องป้องกันการกดขี่และการกดขี่อีกด้วย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487

พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พ.ศ. 2487 ของประเทศไทยได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อควบคุมและดูแลกิจกรรมการระดมทุนเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความไว้วางใจจากสาธารณชน พระราชบัญญัติดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อปกป้องผู้บริจาคจากการกระทำที่ฉ้อโกงหรือหลอกลวง และเพื่อให้แน่ใจว่าเงินที่ระดมทุนมาเพื่อการกุศลหรือเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะจะถูกนำไปใช้ตามจุดประสงค์ พระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนเริ่มแคมเปญระดมทุน โดยระบุความรับผิดชอบและภาระผูกพันทางกฎหมายของผู้จัดงาน

พระราชบัญญัตินี้ยังให้อำนาจแก่หน่วยงานในการตรวจสอบและตรวจสอบกิจกรรมการระดมทุน โดยกำหนดบทลงโทษสำหรับการละเมิด เช่น การรณรงค์ที่ไม่ได้รับอนุญาต การบริหารจัดการเงินที่ไม่เหมาะสม หรือการใช้เงินที่ระดมทุนมาโดยมิชอบ พระราชบัญญัติควบคุมการระดมทุน พ.ศ. 2487 มีบทบาทสำคัญในการรักษามาตรฐานทางจริยธรรมในการทำกิจกรรมการกุศล ส่งเสริมความเชื่อมั่นในหมู่ผู้บริจาค และสนับสนุนการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้กับสาเหตุที่ถูกต้องตามกฎหมาย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัญหาข้อกฎหมายและระเบียบวิธีปฏิบัติในปัจจุบันเกี่ยวกับนิยามของคำว่า การเรียไร การขออนุญาต การดำเนินการ อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และการควบคุมรวมถึงมาตรการในการกำกับ ติดตาม ภายหลังจากการอนุญาตให้มีการเรียไรเกิดขึ้น รวมไปถึงการตรวจสอบได้ และการรายงานผลความ

สืบหน้าจากการดำเนินงาน ให้แก่ภาครัฐที่จะเข้ามามีบทบาท ภายหลังการอนุญาตให้มีการเรียไร ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 และทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) โดยผู้ศึกษาจะทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทความของนักวิชาการพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 กฎหมายต่างประเทศ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยนำกฎหมายต่างประเทศที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ Charity Act 2006 ของประเทศอังกฤษ Money Collection Act (255/2006) ของสาธารณรัฐฟินแลนด์ Charitable Fundraising Act 1991 (No.69) ของมลรัฐนิวเซาท์เวลส์ เครื่องรัฐออสเตรเลีย และ Act on Collection and use of Donations (No. 2017) ของสาธารณรัฐเกาหลีใต้ มาวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์เพื่อให้เกิดการศึกษาเปรียบเทียบอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน รวมทั้งข้อมูลที่รวบรวมจากอินเทอร์เน็ต และบทความในวารสารต่าง ๆ สิ่งที่ดีพิมพ์อื่นที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา

การดำเนินการเรียไรเป็นการบริการที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านสาธารณประโยชน์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความมั่นคงภายใน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียไรทรัพย์สินทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อใช้ในกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนั้น รัฐจึงจำเป็นต้องมีวิธีการในการควบคุม การเรียไร โดยจัดให้มีวิธีการ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่เหมาะสม อันเป็นการป้องกันการปฏิบัติของผู้เรียไรที่มีเจตนาเป็นประโยชน์ต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือต่อสาธารณประโยชน์ ซึ่งเป็นการคุ้มครองสิทธิของประชาชน (Protect Civil Rights) มิให้ตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มมิฉฉาชีพในรูปแบบต่าง ๆ จึงมีกรณีปัญหาที่ต้องศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมการเรียไร ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาในสังคมปัจจุบันมีการเรียไรที่กระทำผิดต่อบทกฎหมาย อาทิ การไม่ได้ขออนุญาตทำการเรียไร การเรียไรโดยไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ การเรียไรที่มียอดการระดมทุนที่สูงแต่ไม่ได้มีการแสดงบัญชีรายการ การเรียไร เนื่องด้วยไม่ได้มีคณะกรรมการในการตรวจสอบการเรียไร หรือมีเพียงคณะกรรมการควบคุมการเรียไร แต่ไม่มีอำนาจในการตรวจสอบ และวิธีการแสดงบัญชีที่ชัดเจน

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

2.1 พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487

2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2544

2.3 กฎหมายต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยมีดังนี้

2.3.1 Charity Act 2006 ของประเทศอังกฤษ: การควบคุมการเรียไรของกฎหมายประเทศอังกฤษ ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการกุศล แบ่งเป็นการเรียไรที่มีได้อยู่ภายใต้กฎหมายที่จะต้องขออนุญาต และการเรียไรที่อยู่ภายใต้กฎหมายที่ต้องขออนุญาต โดยมีการควบคุมบัญชีขององค์กรการกุศลเพื่อให้ประชาชนเกิด

ความเชื่อมั่น และการบริหารเงินว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสามารถตรวจสอบบัญชีได้ แบ่งเป็นการตรวจสอบบัญชีในองค์กรรายได้ต่ำ จะต้องมีการเลือกผู้ตรวจสอบ โดยให้ความอิสระ น่าเชื่อถือและสามารถดูแลผลประโยชน์ได้ และองค์กรการกุศลขนาดใหญ่ เช่นเดียวกัน โดยผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการเรียไร กฎหมายกำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ใช้จ่ายและการจัดทำรายงานผลการดำเนินการ ภายใน 3 เดือน หลังจากรับบริจาคเสร็จสิ้น

2.3.2 Money Collection Act (255/2006) ของสาธารณรัฐฟินแลนด์: กฎหมายสาธารณรัฐฟินแลนด์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเรียไร มีการรับบริจาค 3 ประเภท 1) รับบริจาคทั่วไป 2) การรับบริจาคขนาดเล็ก โดยต้องจดทะเบียนการขอรับบริจาคไม่เกินกว่า 10,000 ยูโร มีระยะเวลาในการดำเนินการไม่เกิน 3 เดือน 3) การรับบริจาคเพื่อหาเสียงเลือกตั้ง จะต้องส่งรายงานประจำปี ภายใน 6 เดือนนับแต่วันสิ้นบัญชี ซึ่งส่งข้อมูลต่อ The National Police Board มีหน้าที่กำกับดูแลการบริจาคทั่วไป และการขอรับบริจาคเงินเพื่อรณรงค์หาเสียง อีกทั้งยังมีอำนาจเรียกดูข้อมูลโดยตรงเกี่ยวกับการบริจาคจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ดำเนินการขอรับบริจาค ธนาคารที่รับฝากเงินบริจาค เป็นต้น รวมไปถึงมีอำนาจดูแลรักษาเงินบริจาค

2.3.3 Charitable Fundraising Act 1991 (No.69) ของมลรัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย: กฎหมายของของมลรัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย ต้องมีการขออนุญาตทำการรับบริจาค โดยแสดงบัตรที่ได้รับอนุญาตในการดำเนินการ เมื่อผู้รับบริจาคขอรับบริจาคเสร็จแล้ว มีหน้าที่จัดทำรายงานที่แสดงจำนวนเงินที่ได้รับบริจาค เพื่อควบคุมการขอรับบริจาค โดยการรายงานผลต้องผ่านการรับรองจากนักตรวจสอบบัญชี เว้นแต่เงินที่ได้ภายใน 1ปี ไม่เกินกว่า 250,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย รวมถึงผู้ขอรับบริจาคต้องเก็บรักษาข้อมูล รายรับรายจ่าย เป็นเวลาอย่างน้อย 7 ปี และมีหน่วยงานที่กำกับดูแลการขอรับบริจาค กำหนดให้ Minister for Better Regulation and Innovation มีหน้าที่กำกับดูแลการขอรับบริจาคและมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขแก่ผู้ได้รับอนุญาต รวมถึงการเรียกดูบัญชี และมีอำนาจเข้าไปสถานที่ต่าง ๆ เพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรับบริจาคอีกด้วย

2.3.4 Act on Collection and use of Donations (No. 2017) ของสาธารณรัฐเกาหลีใต้: กฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ที่บัญญัติเกี่ยวกับการเรียไรหลังจากที่ผู้ทำการเรียไรได้รับอนุญาต ผู้มีอำนาจพิจารณาการเรียไร หน้าที่เปิดเผยข้อมูลที่ได้จากการรับบริจาค และสามารถเรียกให้ผู้ทำการเรียไรทำการยื่นเอกสาร สมุดบัญชี หรือเงินเพื่อการตรวจสอบ

อภิปรายผล

1. พระราชบัญญัติการกุศล พ.ศ. 2549 (Charity Act 2006) ของอังกฤษกำหนดกรอบงานที่มั่นคงสำหรับการควบคุมกิจกรรมการระดมทุนเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นของสาธารณชนและการจัดการทางการเงินที่เหมาะสมภายในองค์กรการกุศล โดยจะแยกแยะระหว่างกิจกรรมการระดมทุนที่ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการกุศลและกิจกรรมที่ไม่ต้องได้รับอนุญาต ความแตกต่างนี้ทำให้มั่นใจได้ว่ากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสาธารณชนหรือผลกระทบทางการเงินที่สำคัญจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ส่งเสริมความรับผิดชอบและความโปร่งใส โดยการกำหนดให้ต้องมีการอนุญาตสำหรับกิจกรรมการระดมทุนบางประเภท พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนด

มาตรฐานและความคาดหวังที่ชัดเจนสำหรับองค์กรการกุศล จึงช่วยปกป้องผลประโยชน์ของผู้บริจาคและส่งเสริมความไว้วางใจ พระราชบัญญัตินี้ยังเน้นย้ำถึงการควบคุมบัญชีทางการเงินอย่างเข้มงวด โดยกำหนดให้มีการจัดทำและตรวจสอบบัญชีตามขนาดและรายได้ขององค์กร องค์กรการกุศลที่มีรายได้น้อยจะต้องว่าจ้างผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระ เพื่อให้แน่ใจว่ามีการตรวจสอบและยืนยันงบการเงินอย่างเป็นกลาง องค์กรการกุศลขนาดใหญ่จะยึดตามมาตรฐานที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญสากลของความซื่อสัตย์ทางการเงิน การบังคับใช้มาตรการเหล่านี้ทำให้พระราชบัญญัติการกุศลไม่เพียงแต่ปรับแนวทางปฏิบัติด้านการเงินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรเท่านั้น แต่ยังทำให้มั่นใจได้ว่าการใช้เงินบริจาคสามารถตรวจสอบได้และโปร่งใส ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงในการบริหารจัดการที่ผิดพลาดและการใช้เงินโดยมิชอบ นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังกล่าวถึงถึงการรักษาผลประโยชน์เฉพาะเจาะจงของผู้ระดมทุนที่ได้รับอนุญาต รวมถึงการจัดทำบัญชี บันทึกการรับและจ่ายเงิน และรายงานผลการดำเนินงานภายในสามเดือนหลังจากกิจกรรมระดมทุน กรอบการรายงานที่มีโครงสร้างนี้ช่วยเพิ่มความรับผิดชอบในการดำเนินงานและรับรองการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายอย่างทันท่วงที พระราชบัญญัติการกุศล พ.ศ. 2549 กำหนดมาตรฐานที่เข้มงวดสำหรับองค์กรการกุศลทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นตัวอย่างของแนวทางการกำกับดูแลที่ครอบคลุมซึ่งสร้างสมดุลระหว่างการกำกับดูแลและความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน จึงสร้างแบบจำลองให้กับเขตอำนาจศาลอื่นๆ ที่ต้องการปรับปรุงกฎหมายควบคุมการระดมทุนของตน

2. พระราชบัญญัติการเก็บเงิน (255/2006) ของสาธารณรัฐฟินแลนด์ (Money Collection Act (255/2006) ได้กำหนดกรอบการทำงานที่มีโครงสร้างและโปร่งใสสำหรับการจัดการกิจกรรมการระดมทุน โดยแบ่งการบริจาคออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การบริจาคทั่วไป การบริจาคจำนวนเล็กน้อย และการบริจาคเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง การบริจาคทั่วไปครอบคลุมกิจกรรมการระดมทุนตามปกติ ในขณะที่การบริจาคจำนวนเล็กน้อยซึ่งกำหนดวงเงินสูงสุดที่ 10,000 ยูโร จำเป็นต้องลงทะเบียนและต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 3 เดือน สำหรับการบริจาคเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง จะต้องส่งรายงานประจำปีภายใน 6 เดือนหลังจากสิ้นสุดรอบบัญชี การแบ่งประเภทนี้ทำให้มั่นใจได้ว่าการระดมทุนประเภทต่างๆ จะต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบที่เหมาะสมกับขอบเขตและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้นๆ ส่งเสริมประสิทธิภาพและความรับผิดชอบในกระบวนการระดมทุน พระราชบัญญัตินี้ยังได้มอบหมายให้คณะกรรมการตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานกำกับดูแลที่รับผิดชอบในการดูแลการบริจาคทั่วไปและการบริจาคเพื่อการหาเสียง หน่วยงานนี้ไม่เพียงแต่ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบการระดมทุนเท่านั้น แต่ยังใช้อำนาจในการกำกับดูแลที่สำคัญ เช่น การร้องขอข้อมูลโดยตรงจากผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการระดมทุน รวมถึงธนาคารและบุคคลที่ส่งคำขอรับบริจาค การให้อำนาจดังกล่าวแก่คณะกรรมการตำรวจแห่งชาติทำให้มีกลไกที่รวมศูนย์และมีประสิทธิภาพในการควบคุมกิจกรรมการระดมทุนและการแก้ไขความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อระบบ นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังเน้นย้ำถึง

ความสำคัญของความรับผิดชอบในการจัดการและรายงานการบริจาค ข้อกำหนดในการรายงานประจำปี โดยเฉพาะการบริจาคเพื่อการรณรงค์ และข้อผูกพันในการดำเนินการบริจาคจำนวนเล็กน้อยภายในกรอบเวลาที่กำหนด เน้นย้ำถึงความสำคัญของแนวทางปฏิบัติทางการเงินที่ตรงเวลาและโปร่งใส โดยการบูรณาการมาตรการเหล่านี้ พระราชบัญญัติการเก็บเงินจึงแสดงให้เห็นแนวทางที่ครอบคลุมในการควบคุมการระดมทุน โดยรักษาสสมดุลระหว่างความจำเป็นในการมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานกับการกำกับดูแลที่เข้มงวดเพื่อป้องกันการใช้ในทางที่ผิด และเพิ่มความน่าเชื่อถือของกิจกรรมการระดมทุน

3. พระราชบัญญัติการระดมทุนเพื่อการกุศล พ.ศ. 2534 (ฉบับที่ 69) ของรัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย (Charitable Fundraising Act 1991 (No.69) กำหนดแนวทางที่ครอบคลุมสำหรับการจัดการและดูแลกิจกรรมการระดมทุนเพื่อการกุศล โดยกำหนดให้บุคคลหรือองค์กรต้องได้รับใบอนุญาตในการรับบริจาค โดยต้องมีบัตรประจำตัวที่ได้รับอนุญาตเพื่อรับรองความถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อเสร็จสิ้นการรณรงค์รับบริจาค ผู้ร้องขอจะต้องจัดทำรายงานโดยละเอียดของเงินที่รวบรวมได้ ซึ่งได้รับการรับรองจากผู้ตรวจสอบบัญชี ยกเว้นในกรณีที่การรวบรวมประจำปีไม่เกิน 250,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย ความแตกต่างนี้จะช่วยลดภาระงานด้านการบริหารสำหรับผู้ระดมทุนรายย่อย ในขณะเดียวกันก็ยังคงรักษาความรับผิดชอบต่อการดำเนินงานขนาดใหญ่ไว้ได้ คุณลักษณะสำคัญของพระราชบัญญัตินี้คือการเน้นย้ำถึงความรับผิดชอบทางการเงินและการเก็บบันทึก ผู้ระดมทุนจะต้องเก็บบันทึกรายรับและรายจ่ายไว้เป็นเวลาอย่างน้อย 7 ปี ข้อกำหนดนี้ช่วยให้มีการตรวจสอบในระยะยาว ส่งเสริมความโปร่งใส และอำนวยความสะดวกในการกำกับดูแล พระราชบัญญัติดังกล่าวให้สิทธิแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการกำกับดูแลและนวัตกรรมที่ดีขึ้นในการดูแลกิจกรรมการระดมทุนทั้งหมด รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการออกใบอนุญาตที่เฉพาะเจาะจงและการตรวจสอบการปฏิบัติตามผ่านการตรวจสอบบัญชี กลไกการกำกับดูแลนี้ช่วยเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตของแนวทางการระดมทุนและรับรองความสอดคล้องกับมาตรฐานทางกฎหมายและจริยธรรม นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังให้อำนาจรัฐมนตรีในการเข้าถึงสถานที่จริงเพื่อรวบรวมข้อมูลและสืบสวนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการระดมทุน มาตรการเชิงรุกนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการกำกับดูแลและการบังคับใช้ที่ครอบคลุมเพื่อป้องกันการใช้เงินบริจาคในทางที่ผิดหรือการจัดการที่ไม่เหมาะสม โดยการนำข้อกำหนดด้านการรายงาน การบันทึก และการควบคุมดูแลที่เข้มงวดมาใช้ พระราชบัญญัติการระดมทุนเพื่อการกุศล พ.ศ. 2534 จึงจัดทำกรอบทางกฎหมายที่แข็งแกร่งซึ่งเพิ่มความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อองค์กรการกุศลและรับรองการใช้เงินบริจาคอย่างเหมาะสม

4. พระราชบัญญัติว่าด้วยการรวบรวมและใช้เงินบริจาค (ฉบับที่ 2017) ของสาธารณรัฐเกาหลี (Act on Collection and use of Donations (No. 2017) กำหนดกรอบกฎหมายที่มีโครงสร้างเพื่อควบคุมกิจกรรมการระดมทุนและรับรองความโปร่งใสในการใช้เงินบริจาคที่รวบรวมได้ ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ การขอรับบริจาคต้องได้รับอนุญาตก่อน จึงจะมั่นใจได้ว่ามีเพียงบุคคลหรือองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นที่สามารถระดมทุนได้

กระบวนการอนุมัติล่วงหน้านี้จะลดการระดมทุนที่ฉ้อโกงหรือไม่ได้รับอนุญาต ปกป้องผู้บริจาค และรักษาความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อความพยายามเพื่อการกุศล คุณลักษณะที่โดดเด่นของพระราชบัญญัตินี้คือการผูกพันในการเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับจากการบริจาค ข้อกำหนดด้านความโปร่งใสนี้ส่งเสริมความรับผิดชอบโดยรับรองว่าผู้บริจาคและสาธารณชนทราบถึงวิธีการใช้เงินบริจาค นอกจากนี้ พระราชบัญญัตียังให้อำนาจแก่ทางการในการเรียกร้องให้ทนายความส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบัญชีและงบการเงิน บทบัญญัตินี้รับรองว่ากิจกรรมการระดมทุนอยู่ภายใต้การตรวจสอบทางการเงิน ช่วยให้สามารถติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงของการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสมหรือการใช้เงินโดยมิชอบ พระราชบัญญัตินี้ยังกล่าวถึงระบบทบทวนและควบคุมการรับบริจาคของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ดูแลการระดมทุน โดยกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลและทนายความอย่างชัดเจน พระราชบัญญัตินี้ยังกล่าวถึงช่วยให้มั่นใจได้ว่าจะมีแนวทางที่เป็นระบบในการปฏิบัติตามและบังคับใช้ การผสมผสานระหว่างการอนุมัติล่วงหน้า การเปิดเผยข้อมูลตามบังคับ และการกำกับดูแลทางการเงินนี้ เน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นของสาธารณรัฐเกาหลีในการสร้างระบบที่โปร่งใสและรับผิดชอบต่อสาธารณะและการใช้เงินบริจาค ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในระดับสากลสำหรับการกำกับดูแลการระดมทุน

5. ปัญหาการหาทุนผิดกฎหมายในสังคมไทยเน้นย้ำถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิรูปกฎระเบียบเพื่อแก้ไขช่องว่างในระบบปัจจุบัน การระดมทุนโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย การเบี่ยงเบนจากวัตถุประสงค์ที่ประกาศไว้ และการขาดความโปร่งใสทางการเงิน สะท้อนให้เห็นถึงการขาดกลไกการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ ความท้าทายเหล่านี้ซับซ้อนขึ้นจากการไม่มีหน่วยงานเฉพาะที่มีอำนาจในการตรวจสอบและบังคับใช้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ทำให้กิจกรรมการหาทุนเสี่ยงต่อการถูกละเมิด ปัญหาเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำลายความไว้วางใจของประชาชนเท่านั้น แต่ยังกระทบต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ของการระดมทุน ซึ่งก็คือการแสวงหาประโยชน์จากสาเหตุทางสังคมโดยรวมหรือเฉพาะเจาะจงอีกด้วย

การระดมทุนมีความเกี่ยวข้องโดยเนื้อแท้กับบริการสาธารณะและความมั่นคงภายใน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการรวบรวมและจัดสรรทรัพยากรสำหรับวัตถุประสงค์สาธารณะหรือเฉพาะเจาะจง หากไม่มีกรอบการกำกับดูแลที่แข็งแกร่ง กิจกรรมเหล่านี้อาจกลายเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยง่าย ส่งผลให้กลุ่มเฉพาะได้รับประโยชน์โดยละเลยผลประโยชน์สาธารณะที่กว้างขวางกว่า การขาดการรายงานทางการเงินที่โปร่งใสและการรับผิดชอบทำให้กิจกรรมฉ้อโกงแพร่หลาย ส่งผลให้ความพยายามในการระดมทุนไม่โปร่งใส ข้อบกพร่องเหล่านี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นของกรอบกฎหมายที่รับรองความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ในการระดมทุนและผลลัพธ์ที่แท้จริง

เพื่อบรรเทาความท้าทายเหล่านี้ รัฐจำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรการควบคุมที่ครอบคลุม ซึ่งรวมถึงการกำหนดวิธีการ เกณฑ์ และขั้นตอนที่ชัดเจนสำหรับกิจกรรมการระดมทุน คณะกรรมการหรือหน่วยงานเฉพาะที่มีอำนาจเพียงพอในการตรวจสอบ ตรวจสอบ และควบคุมการระดมทุนเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นไปตาม

ข้อกำหนดทางกฎหมาย การรายงานทางการเงินที่บังคับใช้ควบคู่ไปกับบทลงโทษที่เข้มงวดสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม จะช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบให้มากยิ่งขึ้น มาตรการดังกล่าวไม่เพียงแต่ปกป้องผลประโยชน์สาธารณะเท่านั้น แต่ยังป้องกันกลุ่มฉ้อโกงจากการใช้การระดมทุนในทางที่ผิดเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์อีกด้วย

การปฏิรูปกรอบกฎหมายที่ควบคุมการระดมทุนในประเทศไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกป้องสิทธิพลเมืองและความไว้วางใจของสาธารณะ ระบบที่มีการควบคุมที่ดีจะทำให้การระดมทุนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ประกาศไว้และผลประโยชน์สาธารณะ การแก้ไขช่องว่างที่มีอยู่ของอำนาจและความรับผิดชอบจะทำให้รัฐสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับการระดมทุนซึ่งเพิ่มประโยชน์ใช้สอยในฐานะบริการสาธารณะในขณะที่ป้องกันการนำไปใช้ในทางที่ผิด ความพยายามเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างการใช้ทรัพยากรสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยส่งเสริมสวัสดิการและความมั่นคงของสังคม

ข้อเสนอแนะ

เสนอแก้ไขบทบัญญัติใหม่ของมาตรา 4 คำนิยามของ “การเรียไร” ว่าหมายถึง การขอรวมตลอดถึงการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้ หรือบริการซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยอ้อม ว่ามิใช่เป็นการซื้อขายแลกเปลี่ยน ขดใช้ หรือบริการตามธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น ทั้งในรูปแบบธรรมดา ผ่านอิเล็กทรอนิกส์และอื่น ๆ และเพิ่มคำนิยาม หน่วยงานรัฐ “หน่วยงานรัฐ” หมายถึง ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐทุกระดับ ทั้งในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค (Provincial Administration) ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ (State Enterprise)

ให้แก้ไขเพิ่มเติมบัญญัติมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 โดยให้ให้มีภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยอีกหนึ่งคน เช่นเดียวกับประเทศเกาหลีใต้ พร้อมทั้งกำหนดวาระ คราวละ 2 ปี ของคณะกรรมการ ซึ่งควรบัญญัติอำนาจหน้าที่ ดังนี้ 1) ติความและวินิจฉัยเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการเรียไรในทุกรูปแบบที่ได้การอนุญาตให้เรียไรตามกฎหมายแห่งพระราชบัญญัตินี้ 2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบ ที่มีการอนุญาตให้ทำการเรียไรหรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้ 3) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้มาด้วยสิ่งของอื่นใดที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขออนุญาตเรียไร โดยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบ 4) มอบหมายให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุม ตรวจสอบ การเรียไรในเขตพื้นที่ หรือปฏิบัติอื่นใดตามที่เห็นสมควร หากมีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมในส่วนของการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการเรียไร และระบุหลักเกณฑ์ วิธีการในการรายงานผลการเรียไรตามระยะเวลาที่กำหนด ย่อมส่งผลให้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เพื่อให้การขอรับบริจาคมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความน่าเชื่อถือจากบุคคลในสังคม ผู้วิจัยเห็นควรเพิ่มเติมบทบัญญัติซึ่งอาจจะประกาศเพิ่มเติมภายใต้พระราชบัญญัตินี้ ให้มีการกำหนดมาตรการควบคุมกล่องรับบริจาคด้วย โดยกำหนดให้ผู้ขอรับบริจาค จะต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงาน ซึ่งจำนวนกล่องที่จะใช้ในการขอรับบริจาค จดวางกล่องขอรับบริจาคของแต่ละกล่อง ระยะเวลา ในการวางกล่องนับแต่เมื่อใดและสิ้นสุดลงเมื่อใด

รวมไปถึงควรมีการควบคุมการบริจาคในกรณีของการขอรับการบริจาคผ่านทางช่องทางออนไลน์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากการเรียไ้โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น เป็นสื่อกลางที่ให้กับบุคคลทั่วไปใช้ในการติดต่อสื่อสารโฆษณา ประชาสัมพันธ์

ผู้วิจัยเห็นควรแก้ไขบัญญัติ มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งห้ามมิให้บุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี ทำการเรียไ้ปรับเปลี่ยนในเรื่องการกำหนดเกณฑ์อายุของผู้ทำการเรียไ้ พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้พุทธศักราช 2487 ที่มีความล้าสมัยแล้ว ให้มีความทันสมัยตามยุคตามบทบาทของสังคมมากขึ้น โดยควรเปลี่ยนแปลงให้ผู้ที่มีคุณสมบัติในการทำกรเรียไ้ร้นั้น ต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้วตามกฎหมาย (อายุ 20 ปี บริบูรณ์) ตามแบบอย่างของสาธารณะรัฐเกาหลี (ประเทศเกาหลีใต้) เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อการทำผิดกฎหมายต่อสังคม อันจะก่อให้เกิดการนำไปสู่การฟ้องร้องคดีกันทางอาญาต่อไปได้

อีกทั้ง ควรมีการกำหนดในเรื่องของจำนวนเงินที่ได้จากการเรียไ้ โดยกำหนดเป็นจำนวนเฉพาะเอาไว้ตามกฎหมาย เช่น หากมีการเรียไ้เงินเป็นจำนวนเกินกว่า 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) ต้องมีการจัดทำแผนการรายงานการเรียไ้ ทั้งยังก่อให้เกิดข้อดีในด้านการควบคุมตรวจสอบ รวมไปถึงการวางแผนการเสียภาษีในอนาคต เพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศในอีกทางหนึ่งด้วย

เอกสารอ้างอิง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

สุภาภรณ์ วงศ์กรเชาวลิต. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของจิตอาสาในองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร กรณีศึกษา: มูลนิธิแสงธรรมส่องหล้า กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริการรัฐกิจและกิจการสาธารณะ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวิมล กลิ่นแจ่ม. (2559). ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ พุทธศักราช 2487. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อาภรณ์ แสงใสแก้ว. (2556). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการเก็บภาษีเงินได้ของมูลนิธิ : ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.

- อุดมศักดิ์ เย็นใส. (2554). มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลและส่งเสริมมูลนิธิต่างๆ ด้านสาธารณประโยชน์. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Act on the Collection and Use of Donations (No. 1017), Republic of Korea. (2017). *Regulation and transparency in fundraising activities*. Seoul: Ministry of Justice.
- Charitable Fundraising Act 1991 (No. 69), New South Wales, Commonwealth of Australia. (1991). *Regulation and oversight of charitable fundraising activities*. Sydney: Minister for Better Regulation and Innovation.
- Charity Act 2006, England. (2006). *Control of fundraising activities and financial oversight*. London: Charity Commission.
- Dicey, A. V. (1885). *Introduction to the study of the law of the constitution*. London: Macmillan.
- Money Collection Act (255/2006), Republic of Finland. (2006). *Regulation and supervision of fundraising activities*. Helsinki: National Police Board.
- Tamanaha, B. Z. (2004). *On the rule of law: History, politics, theory*. Cambridge: Cambridge University Press.

